

E · R · · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

TOETAB

LIVIKO
— anno 1898 —

Elts ja Lamsma **SIBELIUS**

VIIUL
**SIMONE
LAMSMÄ**

ERSO

DIRIGENT
OLARI ELTS

12 | DETSEMBER
ESTONIA KONTSERDISAAL
2025

VIIULIKONTSERT

**PÄRT
SIBELIUS**

Mis ühendab ERSOt ja Iutet?

Iute Groupis on ligi 1000 inimest, keda ühendab missioon aidata oma klientidel saada finantsiliselt ja digitaalselt tugevamaks.

Eestis töötab ligi sada tiimiliiget 14 eri rahvusest.

Oleme justkui orkester: iga hääl on eriline ja väärtuslik, ning ühisest sihist sünnib tõeline koosmäng.

E · R · · O

Elts ja Lamsma. Sibelius

SIMONE LAMSMA viiul
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Dalia Dedinskaite
Dirigent OLARI ELTS

kell 19 – sümfooniakontsert

SIMONE LAMSMA viiul

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Kontsertmeister Dalia Dedinskaite

Dirigent OLARI ELTS

Arvo Pärt (1935)

„Cantus Benjamin Britteni mälestuseks“ (1977/1980)

Jean Sibelius (1865—1957)

Viiulikontsert d-moll, op. 47 (1905)

Allegro moderato

Adagio di molto

Allegro, ma non tanto

vaheaeg

Jean Sibelius (1865—1957)

Sümfoonia nr 2 D-duur, op. 43 (1902)

Allegretto

Tempo andante, ma rubato

Vivacissimo

Finale: Allegro moderato

Kontserdist teevad ülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestisi saab ka järelkuulata ja -vaadata.

AUSTATUD MUUSIKASÕBRAD!

Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri juubeliaasta alguseni on jäänud vaid loetud nädalad — 2026. aastal tähistab ERSO, Eesti vanim regulaarselt tegutsev sümfooniaorkester, oma sajandat sünnipäeva. Muljet avaldav tähtsündmus nii ERSO kui ka Eesti kultuuriloos.

Meil Livikos on hea meel, et oleme ERSO suurtoetaja ja kaasteeliseks sellele eduloole hoogu andmas. 127-aastase ettevõtteks hindame Livikos kõrgelt nii traditsioone kui ka julgust otsida uusi ideid. Samasugust avatust, meisterlikkust ja pühendumust näeme ja kuuleme alati ka ERSOlt kontserdisaalis.

Täna ERSO kollektiivi suurepärase elamuste eest ja soovin kõigile meelde jäävat kontserti!

Kultuurselt teiega!

Janek Kalvi

Liviko juhataja

LIVIKO
— anno 1898 —

Arvo Pärt (1935)

„Cantus Benjamin Britteni mälestuseks“ (1977/1980)

Arvo Pärdi teos „Cantus Benjamin Britteni mälestuseks“ keelpillidele ja kellale (*campana*) valmis 1977. aastal. See oli loominguliselt viljakandev aasta, mil üksteise järel sündisid mitmed Pärdi tänaseni tuntuimad *tintinnabuli*-stiilis teosed, nagu „Tabula rasa“, „Fratres“ ja „Arbos“. Helilooja on „Cantuse“ saamislugu meenutanud järgmiselt:

„Teos oli põhiosas juba valmis, kui kuulsin raadiost teadet Benjamin Britteni surmast. Sel puhul kanti üle mõningaid tema teoseid, mis vapustasid [---] oma hapruse ja läbipaistvusega, millest näis õhkuvat Guillaume de Machaut' ballaadide hingust. Siis küpseski soov pooleliolev teos lõpetada ja pühendada see Brittenile.“

Teose kestvat populaarsust kommenteerides on Pärt öelnud:

„Arvan, et põhjuseks on olnud konstruktsiooni selgus ja lihtsus; see on absoluutselt selge kord, mida me kõik teadlikult või alateadlikult tajume. Minu meelest on siin tegemist võngetega, mis kutsuvad esile mingisuguse resonantsi. See on muusika, igasuguse muusika salapära.“

Kellahelidega algav muusika on rangelt struktureeritud. Teose vorm lähtub proportsioonikaanonist. Selle meloodialiinide aluseks on a–moll astmeliselt laskuv helirida (*cantus*), mis algab järgemööda viie pillirühma (1. ja 2. viiul,

viola, tšello, kontrabass) esimestes hääldes eri registrite a–noodist. Iga põhihääli alustab üha uuesti oma algushelist, jõudes iga kord helireas ühe astme võrra madalamale, kuni kõik hääled leiavad end lõpuks „kodust“. Teos lõpeb, kui kontrabassid on jõudnud oma madalamasse a–nooti. Ühtlaselt 6/4 taktimõõdus on kujundatud meetrum, meloodiate rütmijoonised on sarnased, kuid liikumiskiirused erinevad: iga madalam hääli kulgeb oma kõrgemast naabrist kaks korda pikemates vältustes. Läbi teose kõlavad pausidest katkestatud (vaikusesse suubuvad) ja sümmeetriliselt korrastatud kellalöögid, mis ometi loovad teatud ajatusetunde. Igale viiest meloodialiinist vastab pillirühma teise häälega a–moll kolmkõlanootidel oma *tintinnabuli* liin, mis pole mitte vaba harmooniahääli, vaid meloodialiinist sõltuv. Läbivalt helisev kolmkõla meenutab kellukeste helinat.

Helilooja kommenteerib:

„Viie minuti jooksul („Cantuse“ arvestatav kestvus) tekib kellahelina laadne kõla nagu kirikukellade puhul, kui helin kasvab üksikutest löökidest üle akordiks, kõlajõeks. Seda pean ma silmas keskaegse terminiga *tintinnabuli*, mille võtsin lihtsalt muusikaleksikonist ja mis tähendab (ladina keeles) „kellukest“ või „kellahelinat“.“

Tintinnabuli’st kõneldes on Pärt veel öelnud:

„See on ka meetod, et mängida ülemhelide ja ruumiga [---] Iga vertikaal sisaldab alati kolmkõlaheliseid ja need lahustuvad ülemhelide loomulikus reas, mis jääb ruumi püsima. Pala alguses ei pruugigi see veel nii olla, ent mida edasi muusika areneb, seda suuremat rolli ülemhelid ruumi kõlas mängivad. See meenutab kellahelinat, muusikalist väljendusvormi, mis ei ole kindlalt piiritletud, vaid koosneb ülemhelide tulvast. Selle eredaks näiteks võiks olla teos „Cantus in memoriam Benjamin Britten“.“

(*Helilooja tsitaadid on laenatud Enzo Restagno koostatud raamatust „Arvo Pärt peegli“.*)

Teost on iseloomustatud kui muusikalist meditatsiooni surma üle. Paul Hillier on oma Pärdi raamatus kirjutanud: „Meie elulaad sõltub meie suhtumisest surma. See, kuidas on kujundatud muusika, sõltub suhtumisest vaikusse.“ Ehkki *piano pianissimo*’s kellakõlade ja siis sordineeritud keelpillihelidega algav ning *forte fortissimo*’s kulmineeruv, raamistab teost vaikus, mis annab muusikale sümboolse tähenduse — me tuleme vaikuselt ja pöördume vaikusse tagasi.

Jean Sibelius (1865—1957)

Viulikontsert d-moll, op. 47 (1905)

Kui 20-aastaselt Jean Sibeliuselt kord küsiti, mis on tema amet, vastanud ta — viuldaja. Ehkki tema muusikutee algas klaveriõpingutega, meenutab helilooja, kuidas ta lapsest saati armastas käia looduses, kaasas viul, et improviseerida ja jäljendada loodushääli. Kuueteistkümnesealt, kui algasid tõsised viiuliõpingud, leidis ta, et see pill oli ta võtnud täielikult oma võimusesse. Ühes hilisemas meenutuses on ta tunnistanud: „Kümme aastat oli mul olnud vaga soov saada suureks viulivirtuoosiks ja ühel päeval oli valuline tõdeda, et virtuoosi vaevarikkale teele asumiseks olin alustanud liiga hilja.“ Kuid veel kompositsiooniõpingute ajal Berliinis ja Viinis aastail 1889—91 mängis ta ansamblis ja üritas viuldajana konkureerida koguni Viini Filharmoonikutesse.

Oma ainsaks jäänud soolokontserti hakkas ta kavandama juba 1899. aastal, kuid teekond ideest lõpetatud oopuseni kestis tervelt kuus aastat. Sinna aega jäävad tema kaks esimest sümfooniat ja suur osa sümfoonilistest poeemidest–legendidest.

Viulikontserdi saamisloost võib lugeda Sibeliusse ja ta abikaasa kirjavahetusest ning kirjadest sõpradele. Näiteks teatas helilooja 1902. aasta

septembris Ainole: „Olen leidnud viulikontserdi jaoks võrratuid teemasid.“ Aasta hiljem kirjutas ta, et kavatseb tulevase kontserdi pühendada saksa viiuldajale Willy Burmesterile, kes oli mõnda aega olnud Kajanuse orkestri kontsertmeister ja alustanud seejärel edukat solistikarjääri.

1903. aasta detsembris oli teosest valmis kaks esimest osa. Intensiivne töö jätkus 1904. aasta alguses. Aino kirjutas perekonnatuttav Axel Carpelanile:

„Janne on olnud kogu aja kui tules (ja nii minagi!) [---] Tal on selline haaravate teemade küllus, et on sõna otseses mõttes kui segane. Ta on ööd läbi ärkvel, mängib imeliselt ega saa end haaravaist helidest lahti rebida [---] Ja kõik teemad on nii arenemisvõimelised, täis elu.“

Viulikontserdi esiettekanne, mis algse idee järgi pidanuks toimuma Berliinis, sai teoks 1904. aasta veebruaris Helsingis. Burmesteri kontserdigraafik ei võimaldanud esiettekandeks valmistuda, Sibelius ei läbenud oodata ja nii mängis soolopartiid muusikainstituudi õppejõud Viktor Nováček, dirigeeris Sibelius ise. Kriitika ei säästnud solisti ega autorit. Helilooja Oskar Merikanto leidis, et Nováčeki esituses jäi puudu meisterlikkusest, mida selline virtuososne teos nõuab ja et Burmesteri käes avaldanuks see kindlasti suuremat mõju. Burmester neelas alla pettumuse ja tegi ettepaneku, et ta võiks mängida teost kolmel kontserdil Helsingis juba oktoobris: „Ma paneksin kogu oma 25-aastase esinemiskogemuse, kunstnikuosavuse ja intuitsiooni seda teost teenima. Sellest oleks Teie teosele palju kasu.“ Kriitikast häiritud Sibelius oli otsustanud teost oluliselt redigeerida. Uus versioon valmis kevadel 1905 ja kõlas sama aasta 19. oktoobril esmakordselt Berliinis. Solistik oli suurepärase viiuldaja, kuulsa Joachimi kvarteti liige Karl Halīr, Berliini õukonnakapelli dirigeeris Sibelius eakaaslane, heliloojana juba suure tunnustuse leidnud Richard Strauss, kes on hiljem väljendanud oma tunnustust sõnadega: „Mina suudan rohkem, aga Sibelius on suurem.“ Straussi meelest oli Sibelius ainus põhjamaade helilooja, kelle muusikas oli sügavust.

Soome publik kuulis teost esmakordselt 1906. aasta märtsis, soleeris tollal Riias tegutsenud saksa viiuldaja Hermann Grevesmühl, dirigeeris Robert Kajanus. Kriitika ei jaganud nüüdki tunnustust. Rootsikeelse ajalehe Nya Pressen kriitik Karl Flodin, kes Sibelius e loominguga käekäiku pingsalt jälgis, oli tõrjuv ega uskunud, et teos võiks saavutada laiemat tunnustust. Vaatamata rapsoodlikult avarale väljenduslaadile olevat kontsert tema meelest „hallimast hallim“. Ometi leidis Sibelius õpilane, helilooja Otto Kotilainen:

„Kontsert on uuenenud kujul märgiline teos. See erineb täiesti traditsioonilistest viiulikontsertidest, murrab lahti tavalistest „headest ja ilusatest“. Mu mõistus ütleks, et see ei ole viiulikontsert, vaid tervikuna suurepärase, võimsalt kujundatud sümfoonia, milles on viiulil kohutavalt suur roll.“

Kontsert ei pärvinud ka Berliinis oodatud tähelepanu ning hakkas tunnustust koguma pikkamisi, kuni selle võttis kavva tollane tippviiludaja Jascha Heifetz, kes selle esmakordselt 1935. aastal koos Chicago Sümfooniaorkestriga ka plaadistas. Nüüdseks on Sibeliuse teos XX sajandi viiulikontsertide hulgas armastatuim ja enim plaadistatud. 1991. aastal ilmus heliplaat, kus Leonidas Kavakos ja Lahti Sümfooniaorkester Osmo Vänskä dirigeerimisel on jäädvustanud kontserdi mõlemad versioonid.

Sibeliusest raamatu ilmutanud helilooja Erkki Salmenhaara kirjutab:

„Teos kujutab endast haaravat sümbioosi, milles ta on ühendanud oma teostamata jäänud virtuoosiunelmad ja andnud sümfoonikuna orkestrile olulisema materjali kui traditsioonilistel kontsertidel tavaks. Virtuoosne materjal kasvab teemast orgaaniliselt, isegi esimese osa soolokadents on integreeritud arhitektuurilise terviku lahutamatu osana.“

Jean Sibelius

Sümfoonia nr 2 D-duur, op. 43 (1902)

Soome nimekaimaid heliloojaid, Sibeliuse järeltulijaks peetud Joonas Kokkonen on kirjutanud oma artiklis „Rahvuslik ja rahvusvaheline Sibelius“:

„Vaevalt leidub muusikaajaloos heliloojat, kes oma rahvast oleks inspireerinud sel määral, nagu seda tegi Jean Sibelius. [---] Sibeliuse positsioon ei toetunud ainult rahvusvahelistel triumfidel, vaid sellel ebatavaliselt otsesel ja inspireerival panusel, mille ta andis oma puhtalt patriootiliste teostega alates „Finlandiast“. Austus, mis Sibeliusele on osaks saanud kodumaal, on ühe kunstniku puhul haruldane. Selline jumaldamine saab osaks vaid kangelastele, väejuhtidele ja poliitikutele, kes on otsustavalt kujundanud oma maa saatust.“

Sibelius tuli muusikasse oma põlvkonnakaaslaste Gustav Mahleri ja Richard Straussiga pea samaaegselt. Euroopa moodsa orkestrimuusika esimesteks teetähisteks peetakse kahte ajaliselt lähestikku, 1889.

aastal heliloojate eneste dirigeerimisel esmaettekandes kõlanud teost — Mahleri esimest sümfooniat, mida autor algselt nimetas sümfooniliseks poeemiks ning Straussi sümfoonilist poeemi „Don Juan“. Nimetatud teosed olid väljenduslaadilt veel hilisromantilised ning seotud kirjandusliku programmiga. Strauss jätkas sümfooniliste poeemide, Mahler sümfooniatega. Kolm aastat hiljem astus publiku ette oma esimese suurteosega ka Jean Sibelius. See oli viieosaline solistide ja kooriga „Kullervo“, mida autor algselt samuti sümfooniliseks poeemiks nimetas. Soome heliloojale kujunesid olulisteks ka isiklikud, ehkki põgusad kohtumised Straussi ja Mahleriga ning oma reisidel Viinis ja Berliinis oli tal võimalus tutvuda nende uuemate teostega.

1896. aastal komponeeris Sibelius neljast sümfoonilisest poeemist koosneva „Kalevala“–ainelise „Lemminkäise“ süidi, op. 22 pealkirjadega „Lemminkäinen ja saarepiiga“, „Toonela luik“, „Lemminkäinen Toonelas“ ja „Lemminkäise tagasitulek“. 1899. aastal valmisid sümfooniline poeem „Findlandia“, op. 26 ja esimene sümfoonia e–moll, op. 39. Sümfoonia esiettekannet 1899. aasta märtsis autori enese dirigeerimisel hinnati mitte ainult muusikaloolise, vaid poliitilise sündmusena — kogu rahva patriootilise tundeavaldusena, mille tähendust võrreldi „Finlandiaga“ — mõlemas hõõgub tuline võitlustahe ja kõlab ülistuslaul isamaale. Ka kangelaslike äärmiste osadega teine sümfoonia oli just selline, mida Soome publik ootas ja sedagi võeti vastu patriotismitundega. Esmaettekannet 8. märtsil 1902 Helsingi Filharmoonia Orkestriga dirigeeris autor.

Teine sümfoonia D–duur, op. 43 on osaliselt komponeeritud Itaalias, Veneetsia lahe äärses mägisel Rapallos. Lõunamaine valgus mõjutas suuresti põhjast tulnud helilooja kõlavärvide paletti. Sümfoonia alguses (*Allegretto*) otsekui motona kõlav, kolmest noodist koosnev pastoraalne avamotiiv läbib kogu teost. Pidevalt varieerudes omandab see juba esimeses osas dramaatilisi jooni, kuid vaatamata ähvardavatele kujunditele lõpetab avaosa pastoraalne idüll.

Viienda sümfoonia loomise aegu oli helilooja oma päevikusse kirja pannud read, mis tema loomisprotsessi üldiseltki kirjeldavad:

„Õhtul sümfoonia juures — teemade dispositsioon, järjestus. See on tähtis töö, mis kütkestab mind salapäraselt — otsekui isa Jumal ise oleks taevast heitnud alla mosaiigitükke ja pannud mind selgitama, missugune oli olnud tervikpilt.“

Sibelius kinnitas end olevat teemade ori ja sedagi, et teemad kujundavad tema sümfooniade vormi. Omapärased on Sibeliuse muusika elastne rütmika ja orkestratsioonitehnika, mida iseloomustavad keelpillide sahisevad *tremolo*’d, puupillide paralleelselt kulgevad tertsid, vaskpillide erinevaid faktuurikihte siduvad pedaalid, vägevad akordid ja jõulised *crescendo*’d.

Fantaasialaadne teine osa (*Tempo andante, ma rubato*) on dramaatilisem kui aeglased osad tavaliselt. Sibeliuse enese viidetele toetudes oli selle muusika aluseks inspireeriv nägemus Don Giovanni kohtumisest Kivist Külalisega — esimese lootusetud küsimused ja teise väärarmatus, vabaduseiha ja surma võitlus.

Tormaka hooga kulgev on skertso (*Vivacissimo*), mille keskel kõlab rahunenud tempos ja eleegilise oboesoologa *trio*-lõik. Kolmest noodist tõusev teose algusmotiiv osa lõpus ehitab imelise silla, mis ühendab skertsot finaaliga *attacca*. Finaali (*Allegro moderato*) peateema on Sibeliuse sümfooniade hulgast kangelaslikem. Laialt voogavale peateemalekeelpillidelt vastavad siin (erinevalt avaosast) puupillide asemel võidukad trompetid ja tromboonid. Kõrvalteemas kerkivad taas esile teise osa ähvardavad kujundid, seejärel kõlab puupillidelt melanhoolne meloodia, mis kasvab orkestri suurejooneliseks ülistuslauluks.

Sibelius on neljanda sümfoonia loomise aegu oma päevikusse kirjutanud: „Sümfoonia ei ole heliteos tavalises mõttes. Pigem on see ühe eluperioodi usutunnistus.“ Ja tõepoolest on ta igasse sümfooniasse pannud oma hinge, igaüks neist on sündinud oma ainulaadsete reeglite järgi. Teise sümfoonia salvestas esmakordselt 1930. aasta mais Briti plaadifirma Columbia Westminster Central Hallis. Robert Kajanuse dirigeerimisel mängis Old Royal Philharmonic Orchestra. Salvestustööd rahastas Soome valitsus. Seda ajaloolist salvestist on võimalik YouTube’is ka kuulata.

Maia Lilje

ERSO piletistjatele kehtib **50% soodustus** tavahinnast parkimisele Rävala parkimismajas kuni kolme (3) tunni jooksul.

Kuidas soodustust lunastada:

- Klient võtab Rävala parkimismajja sisenedes parkimispileti.
- Pärast kontserti valideerib klient oma parkimispileti kontserdisaali fuajees.
- Enne parklast lahkumist maksab klient parkimistasu parkimismajas asuvas makseautomaadis.

EuroPark

KÄSIKÄES

Sõprade Klubi

Liitudes ERSO Sõprade Klubiga, toetate Eesti esindusorkestrit ning panustate Eesti kultuuri- ja muusikaellu. Sõprade Klubi liikmetele pakume mitmeid hüvesid ning kutsume neid osalema eriüritustel.

Ole muusikale veel lähemal!

Annetused

Iga väiksemgi toetus aitab orkestril kõlada ja Eesti sümfooniilise muusika traditsioonil jätkuda.

Toeta, et saaksime kõlada!

Sponsorlus

Sponsorina seod oma ettevõtte ERSOga ning jäta jälje Eesti kultuuriellu.

Kohtume kontserdisaalis!

TOETAME KOOS!
erso.ee/toeta

E · R · · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

SIMONE LAMSMÄ

ja ERSO
kammermuusikud

13 | DETSEMBER
MUBA SUUR SAAL
2025

VIIUL
SIMONE LAMSMÄ
VIOOLA
RAIN VILU
TŠELLO
**ANDRES ALEXANDER
METSPÄLU**
KONTRABASS
REGINA UDOD
FLÖÖT
MARI-LIIS VIND
OBOE
GUIDO GUALANDI
KLARNET
SOO-YOUNG LEE
FAGOTT
PEETER SARAPUU
METSASARV
JÜRNÄS RÄHNI

| **SPOHR
TAFFANEL**

Simone Lamsma © Otto van der Toorn

Ulatusliku repertuaariga **SIMONE LAMSMA** on olnud külalisesineja paljude maailma juhtivate orkestrite juures, sealhulgas New Yorgi Filharmoonikud, Los Angelese Filharmoonikud, Chicago Sümfooniaorkester, Londoni Sümfooniaorkester, Londoni Filharmooniaorkester, Kuninglik Concertgebouw' orkester, Rotterdami Filharmooniaorkester, Hollandi Raadio Filharmooniaorkester, Prantsuse Raadio Filharmooniaorkester, Montréali Sümfooniaorkester, Santa Cecilia Rahvusakadeemia Orkester, Berliini Konntserdimaja Orkester, Berliini Raadio Sümfooniaorkester, Viini Sümfoonikud, Tonkünstleri Orkester, Saksa Kammerfilharmoonia Bremenis, Helsingi Filharmoonikud, MDR Sümfooniaorkester, Ameerika Rahvuslik Sümfooniaorkester, Detroiti Sümfooniaorkester, Pittsburghi Sümfooniaorkester, Dallase Sümfooniaorkester, Oslo Filharmooniaorkester, Stavangeri Sümfooniaorkester, Islandi Sümfooniaorkester, Antwerpeni Sümfooniaorkester, Soome Raadio Sümfooniaorkester, Luksemburgi Filharmooniaorkester, Belgia Rahvusorkester, Bonni Beethoveni Orkester, Hesseni Ringhäälingu Sümfooniaorkester, Cincinnati Sümfooniaorkester, Yomiuri Nipponi Sümfooniaorkester, Souli Filharmoonikud, San Francisco Sümfooniaorkester, Hongkongi Filharmoonikud, Stockholmi Kuninglik Filharmooniaorkester, Birminghami Sümfooniaorkester, BBC Filharmooniaorkester, BBC Sümfooniaorkester, Hallé Orkester, Melbourne'i Sümfooniaorkester ja Sydney Sümfooniaorkester.

Simone esineb väljapaistvate dirigentidega, nagu Jaap van Zweden, Antonio Pappano, Paavo Järvi, Gianandrea Noseda, Tarmo Peltokoski, Yannick Nézet-Séguin, Vladimir Jurowski, Rafael Payare, Louis Langrée, Gustavo Gimeno, Karina Canellakis, Jonathon Heyward, Stanislav Kočanovski, Kazuki Yamada, Marc Albrecht, Stéphane Denève, Vassili Petrenko, Domingo Hindoyan, Michael Francis, Simone Young, François-Xavier Roth, Olari Elts, Fabien Gabel, Duncan Ward, Juraj Valčuha, John Storgårds, Omer Meir-Wellber, Edward Gardner, Kent Nagano, Jukka-Pekka Saraste, James Gaffigan, Sir Mark Elder, Daniel Raiskin, Edo de Waart, Andris Poga, Jun Märkl, Kevin John Edusei, Markus Stenz, Antony Hermus, Jaime Martin, Case Scaglione, Alexander Shelley, Jader Bignamini, Mark Wigglesworth, Asher Fisch ja Petr Popelka.

Hooajal 2025/26 naaseb Simone Montréali Sümfooniaorkestri ette koos Rafael Payare'ga, Souli Filharmonikute ette koos Jaap van Zwedeniga, Rotterdami Filharmoniaorkestri ette koos Tarmo Peltokoskiga, Sydney Sümfooniaorkestri ette koos Simone Youngiga, Baltimore'i Sümfooniaorkestri juurde koos Jonathon Heywardiga, Antwerpeni Sümfooniaorkestri juurde Enescu festivalil koos Emmanuel Tjeknavorianiga ning teeb debüüdi Singapuri Sümfooniaorkestriga Hannu Lintu juhatusel, Seattle'i Sümfooniaorkestriga Sunny Xia juhatusel ja Šveitsi Itaaliakeelse Raadio Orkestriga Pierre Bleuse'i käe all. Ta annab ka soolokontserte pianist Jonathan Fourneliga Concertgebouw's Amsterdamis, Wigmore Hallis ja Heidelberger Frühlingi festivalil. 2025. aastal tõi Simone esiettekandele Hollandi juhtiva helilooja Joey Roukensi teoses ning Taani helilooja Thomas Agerfeldt Oleseni uudisteose, mille tellisid ühiselt Taani Rahvuslik Sümfooniaorkester ja Vancouveri Sümfooniaorkester.

2022. aastal ilmus tema viimane kõrgelt hinnatud salvestis, mis sisaldab Rautavaara hilisemat loomingut koos Malmö Sümfooniaorkestri ja Robert Trevinoga Ondine'i plaadifirmale. Teiste salvestiste hulka kuuluvad Šostakovitši esimene viiulikontsert ja Gubaidulina „In Tempus praesens“ Hollandi Raadio Filharmoniaorkestriga James Gaffigani ja Reinbert de Leeuwi juhatusel ning kammermuusikaalbum Mendelssohni, Janáčeki ja Schumanni teostega pianist Robert Kuleki esituses.

2019. aastal nimetati Simone Londoni Kuningliku Muusikaakadeemia aunimetus, mis on piiratud 300 endise tudengiga ning antakse muusikutele, kes on eriliselt silma paistnud oma erialases tegevuses. Simone Lamsma mängib 1703. aasta Stradivariust „Aurora ex-Foulis“, mis on talle heldelt laenatud ühelt toetajalt.

Olari Elts © Kaupo Kikkas

OLARI ELTSI kirk eristuvate ja ülleilidlike kontserdikavade vastu on pälvinud rahvusvahelisel muusikamaastikul suurt tunnustust. Tema ametiaeg Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri kunstilise juhi ja peadirigendina algas 2020. aastal.

Elts on olnud paljude tuntud orkestrite külalisdirigent, nende hulka kuuluvad näiteks Leipzigi Gewandhaus-orkester, Soome Raadio Sümfooniaorkester, Taani Rahvusorkester, Rotterdami Filharmoniaorkester, Hollandi Raadio Sümfooniaorkester, BBC Sümfooniaorkester, Birminghami Linnaorkester, Prantsuse Raadio Sümfooniaorkester, Prantsuse Rahvusorkester, Lyoni Rahvusorkester, Luksemburgi Filharmonikud, Budapesti Festivaliorkester, Québeci Sümfooniaorkester, Yomiuri-Nipponi Sümfooniaorkester, Souli Filharmoniaorkester ja Melbourne'i Sümfooniaorkester. Talle meeldib teha koostööd selliste solistidega nagu Gautier Capuçon, Renaud Capuçon, Brett Dean, Isabelle Faust, Nicolas Altstaedt, Alban Gerhardt, Martin Grubinger, Martin Helmchen, Stephen Hough, Lucas ja Arthur Jussen, Karita Mattila, Aleksander Melnikov, Daniel Lozakovich, Baiba Skride, Simon Trpčeski ja Antoine Tamestit.

Hooajal 2025/26 astub Elts Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga lavale nii Tallinnas kui ka Euroopa turneel, mis sisaldab peatusi Ljubljanas ja Bregenzis. Ta naaseb külalisdirigendina Austraaliasse ja Uus-Meremaale, juhatades Tasmaania Sümfooniaorkestrit ja Aucklandi Filharmoniaorkestrit. Ta on oodatud tagasi Poola Rahvusliku Raadio orkestri ja Läti Rahvusliku Sümfooniaorkestri ette. Seejärel alustab ta turneed Põhja-Saksamaal koos Loode-Saksa (NWD) Filharmoniaorkestriga, esineb Ühendkuningriigis

Ulsteri orkestriga ja teeb Souli Kunstide Keskuses debüüdi Korea Rahvusorkestriga.

Kaasaegsete Balti heliloojate eestkõnelejana on Elts välja andnud Heino Elleri „Sümfooniliste poeemide“ plaadi ning ka tema viiulikontserdi Baiba Skride ja Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga. Samuti leidsid kriitikute seas laialdast tunnustust plaadid, mille ta andis välja koostöös Ondine'iga — Erkki-Sven Tüüri teosed Tapiola Sinfonietta esituses, sealhulgas viiolakontsert Lawrence Poweriga, Tüüri viies sümfoonia ning akordionikontsert „Prophecy“ Helsingi Filharmooniaorkestriga. 2016. aastal välja lastud Brahmsi muusika seadete album (Glanert, Berio) Helsingi Filharmooniaorkestriga pälvis samuti palju kiidusõnu. Eltsi diskograafia hõlmab Borgströmi ja Šostakovitši viiulikontserte Eldbjørg Hemsingi ja Viini Sümfooniaorkestriga ning hiljutisi albumeid Kalevi Aho muusikaga, mille ta salvestas koos Antwerpeni Sümfooniaorkestri ja Kymi Sinfoniettaga BISile. Tema hiljutisim projekt on plaat, millel Oslo Filharmooniaorkester esitab auhinnatud Norra helilooja Øyvind Torvundi töid. Tema Saariaho teose „True Fire“ salvestis Prantsuse Raadiole võitis Gramophone'i auhinna nüüdismuusika kategoorias, tõstes esile tema kunstilist taset nüüdismuusikas.

Elts on jätnud oma jälje ka ooperilavadel, olles dirigeerinud näiteks „Jevgeni Oneginit“, Mozarti „Don Giovannit“ ja „Idomeneod“ ning Berliozi „Fausti needmist“. Žanre ületades viis Elts Mendelssohni muusikat ja Shakespeare'i „Suveöö unenägu“ kombineeriva muusikalise etenduse „Pööriöö uni“ Berliini Konzerthausi lavale koos Tallinnas tegutsenud teatriga NO99. Bernsteini 100. sünnipäeva puhul esitas Elts Luksemburgi Filharmooniaorkestriga muusikat filmist „On the Waterfront“. Möödunud hooajal esitas ta taas ERSO ja Eesti Draamateatri koostöös sündinud lavastust „Macbeth“.

Aastatel 2007–2020 oli Olari Elts Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ning aastatel 2011–2014 Helsingi Filharmooniaorkestri peaküladisdirigent. Aastatel 2006–2011 oli ta Bretagne'i Riikliku Orkestri kunstiline nõustaja, aastatel 2007–2010 Šoti Kammerorkestri peaküladisdirigent ning aastatel 2001–2006 Läti Riikliku Sümfooniaorkestri peadirigent.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 99. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinum Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poeemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärane koostöö on ERSO-l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 12. detsembril 2025

I VIIUL

Dalia Dedinskaite
Marge Uus
Kristiina Aimla
Kätlin Ivask
Nina Kawaguchi
Kirti–Kai Loorand
Astrid Muhel
Tõnis Pajupuu
Piret Sandberg
Danae Taamal
Kaiu Talve
Andrus Tork
Tarmo Truuväart
Liis–Helena Väljamäe

II VIIUL

Kaido Välja
Kadi Vilu
Kristel Kiik
Triin Krigul
Miina Laanesaar
Egert Leinsaar
Maiu Mägi
Kristjan Nõlvak
Marlis Timpmann
Maaren Vihermäe
Annelize Vlasenko
Rahel Peäske

VIOOLA

Rain Vilu
Liina Sakkos
Mall Help
Kaja Kiho
Mairit Mitt–Bronikowska
Martti Mägi
Juhan Palm–Peipman
Liisi Rusnak
Kristiina Välja
Mari Aasa

TŠELLO

Theodor Sink
Brendan Aleksander
Tarm
Riina Erin
Levi–Danel Mägila
Katrin Oja
Lauri Toom
Maris Vallsalu
Villu Vihermäe

KONTRABASS

Regina Udod
Xiaonan Nie
Janel Altroff
Madis Jürgens
Indrek Pajus
Kaupo Olt

FLÖÖT

Pipilota Neostus
Linda Vood

OBOE

Guido Gualandi
Tõnis Traksmann

KLARNET

Soo–Young Lee
Taavi Orro

FAGOTT

Peeter Sarapuu
Jakob Peäske

METSASARV

Ye Pan
Kreete Jacob
Nikita Matsuk
Jürnas Rähni

TROMPET

Laur Keller
Erki Möller
Ivar Tillemann

TROMBOON

Andres Kontus
Peeter Margus
Johannes Kiik

TUUBA

Madis Vilgats

TIMPANID

Maarja Nuut

SA ERSO juhatus

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Müügijuht

Signe Vaiknemets

Partnerlussuhete juht

Morgan Merrell

Maine– ja kommunikatsioonijuht

Kaisa Koger

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Kammer– ja noorte projektide produtsent

Taavi Orro

Lavameistrid

Jüri Korjus
Heiki Zvorovski

AITÄH TOETAMAST!

ERSO PEASPONSOR

SPONSORID

NORDIC
CATERING

LIVIKO
— anno 1898 —

myfitness
world class gym & studios

TOETAJAD

PAKEND & PRINT
ERSO TRÜKIKESKUS

KULTUURIMINISTEERIUM

KLASSIKA
RAADIO

piletik
keskus
Powered by sviby

FORTISSIMO

1000€

Aare Viira
Allar Jõks
David O'Brock
Egon Elstein
Johan Randvere
Kadri Lindpere
Kaidi ja Raivo Ruusalepp
Lauri Ligi
Rain Tamm
Siim Kallas
Tõnu Kuddu

FORTE

500€

Annika Kuimet
Evi Rooda
Karin Punning
Kristjan Pomm
Lauri Almann
Raivo Stern
Siim Kallast
Toomas Prangli
Ülle Kruuse

MEZZOFORTE

300€

Aare Olander
Helge Talts
Ingrid Männik
Juta Schnur
Juta Tiidus
Lembit Talts
Maret Maripuu
Piret Tuul
Riina Cohen
Siim Aben
Triin Siim
Tunne Kelam

PIANISSIMO

75€

Aime Talvik
Andres Vasarik
Anne Artus
Elena Aben
Elle Nellis
Elna Kaasik
Ene Krigul
Enel Pehap
Gennadi Vihman
Heiki Meos
Helle Kulbas
Ilja Sundelevitš
Irina Zundelevich
Juta Keskküla
Katariina Lepiku
Leila Eespere
Liina Linsi
Lilian Heikkilä
Mai Ets
Marika Eljas
Merle Keskküla
Piret Nõmmela
Riina Talvik
Silva Pastak
Sirje Pöder
Sirje Urb
Tiia Ruben
Tiina Hiie
Tiiu Vilms
Triin Lekk
Viive Savel
Viivi Villemson
Vilve Põldmäe
Vivian Rennel
Vladimir Panov

PIANO

150€

Aime Lindpere
Aivo Hallist
Allan Randmaa
Andrus Lehtmets
Ants Hinno
Ants Kerde
Ants Orgulas
Eero Hammer
Harri Mikk
Heidi Pruuli
Jaan Riikoja
Jonna Pechter
Jüri Šamov–Liver
Jüri Suursoo
Kärt Hammer
Kärt Põldsam
Katre Viljalo
Katrin Veskimäe
Kristel Leppik
Kristiina Kahur
Liina Anier–Pärn
Mai Stern
Maia Remmelgas
Mall Petersen
Malle Maltis
Mare Hammer
Mare Jugandi
Markia Laar
Martin Juusu
Merike Meren
Nele Laidvee
Patrick Soome
Peep Laar
Reet Nurmeots
Sander Pullerits
Sirje Almann
Tanel Ross
Tiia Kruus
Urve Pappa
Velle Hammer
Anonüümne ©

Liitudes ERSO Sõprade Klubiga, toetate Eesti esindusorkestrit ning panustate Eesti kultuuri- ja muusikaellu. Sõprade klubi liikmetele pakume mitmeid hüvesid ning kutsume neid osalema eriüritustel.
Liitu ERSO sõprade klubiga!

DOONORID

Anne Kase
Anne Murof
Hans Kristian Laur
Kristjan Pomm
Morgan Merrell
Signe Vaiknemets
Siim Kallast
Ülle Peljo
Vladislava Vassitskina

PAUL G. VALENTIN

Crémant de Limoux

Valmistatud traditsioonilisel šampanja valmistamise meetodil
Prantsusmaa, Languedoc, Limoux

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga.
Alkohol võib kahjustada teie tervist.

KUTSUME KUULAMA

SIMONE LAMSMA JA ERSO KAMMERMUUSIKUD

L, 13. DETSEMBER KELL 18

MUBA SUUR SAAL

Louis Spohr Nonett F-duur, op. 31

Paul Taffanel Puhkpillikvintett g-moll

SIMONE LAMSMA viiul, RAIN VILU vioola, ANDRES ALEXANDER METSPALU tšello,
REGINA UDOD kontrabass, MARI-LIIS VIND flööt, GUIDO GUALANDI oboe,
SOO-YOUNG LEE klarnet, PEETER SARAPUU fagott, JÜRNAS RÄHNI metsasarv

KAHEKSA TŠELLOT JA VOX CLAMANTIS. PÄRT JA GLASS

R, 9. JAANUAR KELL 19

ESTONIA KONTSERDISAAL

Arvo Pärt „Missa brevis“

Arvo Pärt „Silouan's Song“

Arvo Pärt „L'abbé Agathon“

Philip Glass „Facades“

Philip Glass „Secret Agent“

Philip Glass „Attack and Fall“

Joep Beving „Hanging D“

ERSO tšelloansambel, Vox Clamantis, dirigent KASPAR MÄND

RADISSON COLLECTION
TALLINN

LIVIKO
— anno 1898 —

myfitness
world class gym & studios

 Epiim

 NORDAID

NORDIC
CATERING

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 ERSO.TV